

*A*sündisznó

*H*ól volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, volt egyszer egy boltos, egy király meg egy szegény ember. Ez a boltos eljárógatott az erdőbe vadászni, de egyszer úgy eltévedt az erdőben, hogy három nap egymás, után járt-kelt, bolyongott, s nem tudott kitalálni. Már a lábán is alig állott a nagy fáradtságtól és éhségtől, s nagy keservesen felkiáltott:

- Istenem, istenem, ha valaki engem innét kivezetne, három lányom közül a legszebbet annak adnám, s három zsák pénzt is adnék melléje.

Abban a pillanatban megszólalt mellette valaki, s azt mondta:

- Kivezetlek én, csak gyere utánam.

Néz a boltos mindenfelé, nem lát senkit, aztán lenéz a földre, s hát ott hentereg egy kis sündisznó. Mit volt mit nem tenni, a boltos megígérte a sündisznónak, hogy neki adja a legszebb leányát, s ad még három zsák pénzt is, csak vezesse ki. Azzal a sündisznó elindult előre, a boltos utána, s egy fél óra sem telt belé, kivezette az erdőből. Ott elváltak egymástól, a boltos ment haza, a sündisznó vissza az erdőbe.

Másnap a király ment abba az erdőbe vadászni, az is éppen úgy eltévedett, mint a boltos. Már vagy hat napja bolyongott az erdőben, s mikor látta, hogy nincs szabadulása, föltekintett az égre, nagyot sóhajtott:

- Istenem, istenem, csak valami lelkes vagy lelketlen állat kivezetne az erdőből, nem bánám, akárki s akármi légyen, három leányom közül a legszebbet neki adnám, de még három szekér pénzt is adnék neki.

- Gyere csak utánam, én kivezetlek - szólalt meg valaki.

Néz a király mindenfelé, vajon ki beszél, hát egy kicsi sündisznó van a lába alatt, az beszél. Nem bánta ő, akármi, akárki, a szavát meg nem másolta. Indult a sündisznó után, s hamarosan kijutott az erdőből. Az erdő szélén elváltak egymástól, a király ment haza, a sündisznó vissza az erdőbe.

Éppen az idő tájt egy szegény ember is eltévelyedett az erdőben, az is már vagy hat napja bolyongott szegény feje, nem tudott kivergelődni, pedig gyermekkor óta mindig itt gyűjtögette a száraz gallyat.

- Istenem, istenem - sóhajtott fel a szegény ember -, nekem nincs semmim ezen a világon, de ha egy undok féreg vezetne is ki az erdőből, azt is gyermekemnek fogadnám.

- No, hát akkor gyere utánam - szólalt meg valaki.

Bezzeg, hogy a kis sündisznó volt. Indult is mindjárt előre, a szegény ember utána, egy szempillantásra kivezette az erdőből.

Az erdő szélén elváltak egymástól, a szegény ember hazament, a sündisznó vissza az erdőbe.

Telik-múlik az idő, eltelt egy hét, eltelt kettő, a kicsi sündisznót már kezdték is felejteni. A boltos, a király, a szegény ember, mind azt gondolták, hogy valami csodálatos álmot láttak, nem is volt igaz, ami velük történt. De bizony nem volt álom, mert egy este, amikor a szegény ember már lefeküdt, bekopogtatott a sündisznó az ablakon.

- Apámuram, nyissa ki az ajtót.

Hm, álmélné magában a szegény ember, hát ez ugyan ki lehet? Hiszen neki sohasem volt gyermeke.

Fölkel a szegény ember, kinyitja az ajtót, s hát csak behöngörődik a küszöbön a kicsi sündisznó.

- Adjon isten jó estét, apámuram, hazajöttem.

- Fogadj isten, édes fiam, hát megjöttél?

- Meg biz én, apámuram, de az anyámasszonyt költse fel, hogy vessen nekem ágyat.

Felkölti a szegény ember a feleségét, s az asszony nagy duzzogva, ímmel-ámmal ágyat vet, a kicsi sündisznó meg lefekszik, elalszik.

Fölkelnek reggel, a szegény ember a feleségével asztalhoz ül, de a sündisznót csak a kemencepadkához ültetik, s egy fatányérban adnak neki ennivalót. Nézi, nézi a sündisznó az ételt, de hozzá nem nyúlt.

- Hát te, fiam, miért nem eszel? - kérdi a szegény ember.

- Azért, édes apámuram, mert én nem vagyok afféle jöttment szélházi, ültessenek az asztalhoz, s cintányéron adjanak nekem ételt.

Jól van, mit csináljanak, odaültetik az asztalhoz, és cintányéron adnak neki ételt. Mikor az asztaltól fölkelnek, kérdi a sündisznó:

- Apámuram, van-e kigyelmednek két csizmadiatallérja?

- Van, fiam, van.

- No, ha van, adja nekem, majd visszafizetem urasan.

Kiveszi a szegény ember a ládafiából a csizmadiatallért, oda akarja adni a sündisznónak, de ez azt mondja:

- Ne adja ide nekem, apámuram, hanem menjen be a városba, ott a piacon egy vénasszony egy fekete kakast árul, azt vegye meg. Ha egy pénzre tartja, adjon kettőt érte. Onnét menjen a szíjgyártóhoz, annál van egy rongyos nyeregszerszám, vegye meg azt is. Ha egy pénzre tartja, adjon kettőt érte.

Elmegy a szegény ember, megveszi a piacon a fekete kakast meg a szíjgyártónál is a rongyos nyeregszerszámot, hazaviszi, s hát a sündisznó fölnyergeli, kantározza a fekete kakast, rápattan, s úgy elnyargal, mint a sebes szél, még annál is sebesebben. Meg sem állott, amíg a boltos házához nem ért.

Bevágat a boltos udvarára, bekiált az ablakon:

- Hé, boltos uram, nyissa ki az ajtót!

Kijön a boltos, de majd hanyatt esett ijedtében, mikor meglátta a sündisznót. Na, mit csináljon, be kellett hogy vezesse a házba, előhívta a három leányát, s elmondta nekik, hogy ami igaz, igaz, ami nem igaz, hazugság, ő bizony ennek az undok féregnek ígérte a legszebbik leányát.

Hej, lett nagy sírás-rívás, de a sündisznó bizony nem bánta. Kiválasztotta a legkisebbet, a három közül a legszebbet, s mondta lelkes szóval:

- Te az enyém, én a tied, ásó-kapa s nagyharang válasszon el minket.

No, bezzeg a leány nem mondotta, az csak sírt, hullott a könnye, mint a záporosó, még a földhöz is verte magát. Verhette, mégiscsak el kellett hogy induljon a sündisznóval. A boltos befogatott egy üveges hintóba, abba beleültette a leányát, egy másik szekérrre föltette a három zsák pénzt, s azzal elindult a hintó, lovagolt mellette nagy büszkén a sündisznó a fekete kakason.

Útközben benéz a sündisznó a hintó ablakán, s látja, hogy sír a leány.

- Hát te meg mindig sírsz?

- Sírok biz én - mondotta a leány -, sírok is halálomig.

- No bizony, ha sírsz, nem is léssz az én feleségem. Eredj vissza az apádhoz.

Azzal visszafordította a hintót, hanem a három zsák pénzt nem küldötte vissza. Azt elvitte a szegény embernek, neki ajándékozta, de olyan gazdag is lett belőle, hogy nem volt párja hét puszta faluban.

Telik-múlik az idő, mit gondol, mit nem a sündisznó, föl pattan a fekete kakasra, s mint a sebes szél, elvágat a királyhoz fölmege a palotába, s mondja a királynak, hogy miért jött. Emlékszik-e, hogy mit ígért?

- Emlékszem, emlékszem - mondja a király -, bárcsak ne emlékezném, inkább haltam volna meg, de hát amit mondtam, mondtam; szavamát meg nem másolom. - Behívátja a három leányát, s elmondja nekik nagy szomorúan, hogy így meg úgy járt, most már itt ez az undok féreg, oda kell hogy adja közülük azt, amelyik neki megtetszik.

- De bizony - mondotta a legidősebb királykisasszony -, én megtetszhetem, nem leszek az ő felesége.

S kiszaladt a szobából.

- De bizony én sem, inkább meghalok - mondotta a második, s az is kiszaladt a szobából.

- Biz én - mondotta a legkisebb királykisasszony -, akármilyen undok féreg, örömmel leszek az ő felesége, mert az édesapámmal olyan nagy jót cselekedett.

Hej, istenem, örült is, búsult is a király. Örült, hogy ilyen jószívű a leánya, s búsult, majd megszakadt a szíve, hogy ezt a jószívű gyermekét el kell hogy veszítse.

Hát bánat ide, bánat oda, megrakat három szekeret arannyal, ezüsttel, gyémánttal színültig, befogat hat lovat egy aranyos, gyémántos hintóba, aztán beleültetik a királykisasszonyt, de a sündisznó ebbe sem ült bele, lovagolt a hintó mellett a fekete kakason. Egyszer, mikor a várostól már jó messzire voltak, benéz a hintóba, s hát a királykisasszony nem sír, sőt inkább jókedve van. Még mondta is a sündisznónak:

- Ugyan minek lovagolsz azon a kakason, ülj ide mellém a hintóba.

- Hát nem félsz tőlem? - kérdezte a sündisznó.

- Nem félek biz én, nem bántasz te engem.

- Nem is undorodol tőlem?

- Nem én.

Ím, halljatok csudát, abban a pillanatban megrázkódik a sündisznó, s olyan gyönyörűséges szép dali királyfi lett belőle, hogy a napra lehetett nézni, de rá nem.

Akkor megrázkódott a fekete kakas is, s lett belőle aranyszőrű táltos paripa, s az a rongyos nyeregszerszám ragyogott, tündökölt a tenger aranytól, gyémánttól, rubinttól.

Tovább nem is mentek, megállították a hintót, kiszállt belőle a királykisasszony, megölelik, megcsókolják egymást, aztán egyszerre csak a földre néz a királyfi, gondolkodik magában, mond valamit, ím, azon a helyen kerekedik egyszeribe egy ragyogó gyémántpalota, a gyémántpalotába fölsétáltak szépen, tele volt az mindenféle drága bútorokkal, gyémánt volt a fala, gyémánt az ablaka is. Bezzeg, hogy egyszeribe küldöttek a királyért, küldöttek a szegény emberért, küldöttek ide, küldöttek oda, jöttek mindenfelől a vendégek, s csaptak olyan vendégséget, lakodalmat, hogy híre ment hetedhét országon. Itt a vége, fuss el véle.